

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Edward
Nazwisko: Szopa
Miejsce urodzenia: Muniaczkowice
Data urodzenia: 02-03-1920
Kraj urodzenia: Polska
Imię ojca: Jan
Imię matki: Stefania
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta kontrolno-śledcze przeciwko Janowi Szopie oraz jego synowi Edwardowi Szopie. W dniu 01.10.1953 WUBP w Krakowie wydał postanowienie o zatrzymaniu Jana Szopy pod zarzutem współpracy z dowódcą organizacji niepodległościowej Józefem Lachem ps. "Kolek", któremu udzielał schronienia i wyżywienia. Zatrzymania dokonał 06.10.1953 st. sierż. Bolesław Ratuszny, referent gminny PUBP w Miechowie. Jednakże Jan Szopa był obłożnie chory, po konsultacji z przełożonymi, Ratuszny aresztował syna Jana - Edwarda. Postanowienie o tymczasowym aresztowaniu Edwarda Szopy wydała 06.10.1953 Wojskowa Prokuratura Rejonowa w Krakowie. Zostały mu postawione te same zarzuty, co ojcu. Akt oskarżenia sporządził 16.11.1953 chor. Władysław Łacina, oficer śledczy WUBP w Krakowie i przesłał 30.11.1953 do WPR w Krakowie. E. Szopa został oskarżony z art. 14 par. 1 Dekretu z dnia 13.06.1946 o to, że: "w okresie od m-ca lutego 1952 do chwili jego aresztowania (...) na terenie Muniaczkowic pow. Miechów udzielał powtarzającej się pomocy (...) Lach Józefowi i Stefańskiemu Zbigniewowi, którym udzielał schronienia i wyżywienia". Akta zawierają teczkę obiektową na Szopę Edwarda, w której znajdują się doniesienia inf. SB o ps. "SL" z okresu 24.10.1953 - 15.11.1953 na w/w. Materiały złożono 22.12.1953 w Archiwum Wydz. II WUBP w Krakowie pod dawną sygn. 13508/I. Przejrejstrowano 03.05.1972 do nr 3643/III.

Akta o sygn. IPN Kr 07/3426 (3643/III).

Sprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie przeciwko Edwardowi Szopie. Rozprawa Główna odbyła się 10.12.1953. Sąd orzekł w składzie: przewodniczący - por. Czesław Bakalarski oraz ławnicy: plut. Stanisław Markiewicz i kpr. Jan Rembalski. obrońcą E. Szopy został adw. Jerzy Niziński. Edward Szopa na rozprawie nie przyznał się do winy, oświadczając, że pomocy antykomunistycznej organizacji Lacha udzielał ojciec, nie on. Sąd uznał jednak, że: "gdy nawet przyjmie się, że formalnie głową rodziny był ojciec, to jednak jako faktyczny gospodarz oskarżony aprobował postępowanie ojca i ściśle z nim współpracował". W dniu 11.12.1953 WSR w Krakowie skazał E. Szopę na 7 lat więzienia. Od tego wyroku obrońca wniósł skargę rewizyjną, w której podniósł m.in., że: "funkcjonariusze B.P. przybyli do domu Szopy Jana i pytali o niego i polecieli mu iść z nimi. Na ten moment właśnie nadszedł pracujący w pobliżu w polu oskarżony. Wobec tego, że Szopa Jan wówczas leżał obłożnie chory, polecieli jednemu z synów oskarżonego, aby pojechał z nimi dla złożenia wyjaśnień. Na to oskarżony ofiarował się pojechać z przybyłymi funkcjonariuszami i już nie powrócił do domu, lecz został zatrzymany". W dniu 18.01.1954 Najwyższy Sąd Wojskowy, orzekający w składzie: przewodniczący - płk Aleksander Tomaszewski oraz sędziowie: kpt. Antoni Cieślak i ppłk Roman Kryże, postanowił skargę rewizyjną obrońcy pozostawić bez uwzględnienia. Osadzony w więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie, od 15.03.1954 do Więzienia Karnego w Wiśniczu Nowym, a następnie do Ośrodka Pracy Więźniów w Bydgoszczy. Sąd Wojewódzki w Krakowie 15.06.1956 na podstawie amnestii wydał postanowienie o warunkowym zwolnieniu. Aresztowanie i skazanie Edwarda Szopy przez WSR w Krakowie 11.12.1953 oraz utrzymanie tego wyroku w mocy i uchylene rewizji obrońcy J. Nizińskiego przez NSW 18.01.1954 było bezprawne nawet w świetle ówczesnie obowiązującego, komunistycznego prawa. E. Szopa został skazany za "winę" swojego ojca. Funkcjonariusze PUBP przyszedli do domu Szopów w celu aresztowania Jana Szopy, na podstawie postanowienia o zatrzymaniu wydanego przez WUBP w Krakowie na Jana Szopę. Edward Szopa sam, dobrowolnie poszedł z tymi funkcjonariuszami, w celu złożenia wyjaśnień. Zamiast tego został aresztowany, objęty śledztwem i skazany. UB nie zadał sobie nawet wysiłku założenia nowej sprawy, kontynuując akta założone na Jana Szopę.

Akta o sygn. IPN Kr 110/5177 (Sr 380/53).

Sprawa przed WSR w Krakowie przeciwko Józefowi Lachowi i innym. Edward Szopa występuje w materiałach jako świadek w głównym procesie członków organizacji Józefa Lacha.

Akta o sygn. IPN Kr 110/5176 t. 1-4 (Sr 374/53).

Edward Szopa występuje w Charakterystyce nr 17 dot. organizacji niepodległościowej Józefa Lacha ps. "Kolek", "Żelazny". Oddział został zorganizowany przez Mieczysława Molendę i Józefa Lacha w 1947 roku. Obszar działalności organizacji obejmował cały powiat miechowski, a ponadto część powiatu krakowskiego i pińczowskiego. Osoby szczególnie odpowiedzialne za zniszczenie organizacji niepodległościowej Lacha to: naczelnik Wydziału III WUBP w Krakowie Stefan Sokołowski, pracownicy tegoż wydziału: Stanisław Zając i Czesław Rzechuła oraz agent ps. "Janek". Akta zawierają kwestionariusz osobowy Edwarda Szopy, który występuje jako pomocnik organizacji Józefa Lacha od lutego 1952 do chwili aresztowania, tj. do 06.10.1953; skazany przez WSR w Krakowie 11.12.1953 na 7 lat więzienia. Organizacja J. Lacha opisana jest również w aktach o następujących sygnaturach: IPN BU 0189/84, IPN BU 00294/49 t. 20 oraz IPN BU 0172/17.

Akt o sygn. IPN Kr 074/17 (17/X)